

CATALUNYA
GROP N.R.

J. A SACO 415
SANTIAGO DE CUBA

BUTLLETI D' INFORMACIO CATALANA

NUMERO 36

PUBLICACIÓ DEL "CATALUNYA" GROP N. R.

OCTUBRE 15. 1942

Crònica

El GROP CATALUNYA compleix aquest mes un altre aniversari. Farà 35 anys que, audaç i decidit, va alçar un ideal i una bandera. La sagrada bandera de les quatre barres i l'ideal d'independència nacional. Res no ha pogut moure'l de la línia recta i inflexible; ha vençut totes les dificultats i ha estat una entitat gran i forta. Va proposar-se donar als catalans un casal autèntic, sense mixtificaciones espirituals. Catalunya és Catalunya i prou! La Catalunya amagada darrera de símbols estranys per a nosaltres, refugiada en un recó d'aquelles entitats menades per catalans que no tenien valor per oposar-se a l'esperit colonial que vivia en l'ambient espanyol, en retirar-se Espanya vençuda per l'heroisme dels cubans, el GROP va descobrir-la.

Catalunya, amb personalitat pròpia, ha estat coneguda per aquest noble poble que ens acull a través de les seves manifestacions culturals i artístiques i el seu esperit patriòtic. Ens plau haver rebut sovint l'homenatge de la seva simpatia.

I esperem el triomf. Per ell el GROP no defallirà mai.
;Visca la República Catalana!

El Consell de Londres ha dimitit. La pressió dels elements "continuistes" oposats a tota mena d'acció immediata per la independència de Catalunya, ha provocat la crisi. Substancialment la crisi es deu a que aquell no havia definit un ideal patriòtic. Tampoc l'havien definit les Comunitats Catalanes i volien trobar-lo, fet a la mida de tothom, pel camí de la transigència, en una fórmula representada per aquest desgraciat "punt mínim de coincidència".

Si fem servir el cap per pensar, veurem que, amb el

Consell de Londres, han fet crisi tots els esforços per bastir una unitat catalana sense ideal nacional. Per resoldre aquesta crisi i evitar que torni a produir-se més endavant (quan faria més mal encara) no cal solament que tots els organismes que l'apoiaven li ratifiquin la confiança, sinó que cal que declarin que professen un ideal nacional i tenen una mateixa voluntat: el de la independència i la d'obrar amb personalitat nacional pròpia.

Aleshores s'haurà resolt la crisi, perquè, malgrat que sigui enutjós parlar del que fins ara ha estat una mostra de la nostra incapacitat política, som tots els catalans, els organitzats i els no organitzats, que volem veure com s'emprèn un camí definitiu. Necessitem integrar la força que representa una voluntat incommovible que és la unitat per la independència; la necessitem per sumarnos a ella i exhibir-la per atreure els incrèduls, els pusil·lanimes i els escèptics que veuran que "ara va de debò".

Per això cal que deixem de mirar enrera; que retornem als principis del nacionalisme pur.

Catalunya és una nacionalitat que aspira a tenir una sobirania pròpia, un Estat propi; que reclama la seva independència nacional.

El Consell de Londres, tímidament, a'apoiava en la continuïtat del règim de la Generalitat; fou un error. Menys tímidament i fins descaradament, s'hi arrapaven a aquesta continuïtat organismes i homes que deien apoiar-lo, satisfets en imaginar-se un seguit d'aventatges que una posició tal els representava. En ascendir pels camins de la intransigència patriòtica, s'ha plantejat el problema de la continuïtat legal i el Consell ha dimitit.

Rectifiquem a temps. No hi ha cap altra legalitat que la que es porta dintre de l'ànima. Els que es queden a mig camí ja no representen res ni signifiquen res.

Proclamem que la unitat catalana és una cosa nova. És una nova estructura que volem crear damunt la fallida total d'homes i de procediments polítics. La unitat catalana ha d'ésser la convergència patriòtica dels catalans de tots els sectors i de totes les tendències socials i polítiques, a un punt concret i bàsic: la independència nacional.

Donem a la unitat catalana, el sentit real. La unitat

catalana no ha de tenir el sol objectiu d'acoblar-nos, sinó que ha de coordinar els esforços de tots els catalans, els d'ací i els d'allí, a un mateix fi. Ha d'ésser l'alçament nacional del qual se n'ha parlat sofisticament. No dubtem que la reacció patriòtica és una, i les reaccions patriòtiques pures són moviments sincronitzats en una mateixa direcció.

Donem-li a la unitat catalana tot el seu valor. No n'hi ha prou en dir que Catalunya es donarà lliurement el règim de govern que vulgui donar-se d'acord amb la voluntat majoritària; això és exacte i ha d'ésser així. Però no oblidem que sense independència no hi ha llibertat. I el nostre primer esforç ha d'ésser el de preservar aquesta independència nacional. Concedim-li a la unitat catalana aquella transcendència posterior que haurà de tenir. Esfor-

cem-nos per definir aquells principis que preservin la nostra independència; per donar-li a la unitat aquella base programàtica que asseguri l'estabilitat del triomf. La nostra pàtria no pot quedar a la disposició dels traïdors i dels arribistes, dels aprofitadors de totes les situacions que ja treuen el nas, dels reaccionaris ni dels espanyolistes, dels demagogs i dels nacionalment retrassats. No podria tampoc la nostra Pàtria futura desvirtuar la nostra tradició liberal i democràtica ni representar un pas enrera, sinó un pas endavant en l'ordre polític i social.

Cridem al patriotisme de tots els catalans per crear la UNITAT PER LA INDEPENDENCIA i al concurs de tots per assolir el triomf i establir, al través de la unitat catalana, el màxim de previsió en l'estabilitat futura d'un règim nacional independent.

Manifest del Centre Català de l'Havana

Reproduïm el Manifest que recentment ha fet públic el CENTRE CATALA de l'Havana i han publicat els periòdics de la capital. Diu així:

“El CENTRE CATALA de l'Havana, conseqüent amb els seus principis liberals i patriòtics de sempre i desitjós de fixar amb exactitud la posició representativa que ocupa en els moments històrics actuals, proclama davant del món:

I. El dret immanent, inalienable i imprescriptible de Catalunya a la Independència Nacional.

II. El dret, per tant, del poble Català a donar-se, sense ingerències ni coaccions estranyes de cap mena, l'organització constitucional i el Govern que determini la majoria democràtica de totes les seves classes socials.

III. La decisió franca de secundar tots els esforços legítims que dintre i fora de Catalunya s'exerceixin i puguin emprar-se pel recobriment de la independència del poble català

IV. Per deducció de les seves conviccions liberals, democràtiques i republicanes de sempre, el CENTRE CATALA reitera la solidaritat més fraterna amb les institucions i el poble de Cuba, així com la seva adhesió a tots els pobles del món que reconeixen i reclamen el dret de les Nacions inconfundibles a governar-se i viure lliurement d'acord amb els respectes i deures recíprocs de la convivència civilitzada, avui sintetitzats internacionalment als Vuit Punts de la Carta de l'Atlàntic.

V. El CENTRE CATALA en renovar la seva adhesió als postulats de la Llibertat i la Democràcia, reitera la identificació cordial amb els esforços dels Estats Units de Nord-Amèrica, Gran Bretanya, Rússia i Xina i demés nacions aliades; i reclama per Catalunya el lloc d'honor que li correspon per a tornar a combatre en tots els terrenys al costat dels pobles que lluiten heroicament units en contra de les monstruoses potències totalitàries.

VI. El CENTRE CATALA referma els seus vots més intensos per la victò-

ria de les nacions aliades, enfront del nazi-feixisme-falangisme i expressa la confiança en que aquest triomf haurà de traduir-se en garanties de llibertat per a totes les nacions autèntiques, com ho és Catalunya.

VII. El CENTRE CATALA, a més, reitera els seus anhels ja formulats el Gener del 1937, per a que, en restablir-se les activitats pacífiques del món i amb elles el recobriment de la sobirania política de Catalunya, pugui constituir-se aquesta dintre de normes de ben entesa ponderació democràtica, de bon sentit liberal i sense que, en aqueix equilibri, deixin de tenir-se en compte les garanties degudes per a implantar i desenvolupar a Catalunya les fórmules de nova justícia i de nou ordre social, que cada dia són reclamades amb major insistència per l'esperit progressiu dels temps i per les ensenyances de l'humanisme.

L'Havana, 28 d'Agost de 1942.

Per acord del Consell General: J. Conangla Fontanilles, President.— J. Torres Picart, Secretari”.

Catalunya Davant de Londres i Washington

A la història de Catalunya, mai no s'havia perfilat una possibilitat d'alliberament nacional com la que tindrem l'endemà de la victòria de les democràcies, però també, mai no haurà caigut damunt les espatlles dels catalans una responsabilitat tan greu per a endegar el pervindre de la nostra pàtria pels viaranys de la seva plena capacitat de vida nacional. Per una vegada i per totes, o som nació o la nostra actitud imperdonable ens lligarà, per anys, al jou del centralisme espanyol, tan se val que es digui monarquia o república. El rètol és el de menys.

Bé, què és Catalunya? Molt sovint s'enceta aquesta pregunta. Malgrat que el món conegut no te secrets geogràfics, com tampoc es desconeixen els problemes fonamentals de les inquietuds nacionals, sembla que en el cas concret de Catalunya hi hagi una certa ignorància del nostre fet. Expliquem-lo.

Nosaltres, els catalans, som els fills d'una nació —Catalunya— la qual te totes les característiques essencials que cal reunir per a ésser nació: llengua, història, cultura pròpia, fet geogràfic, economia per a bastar-nos, a l'ensem que tradició i voluntat per a ésser una nacionalitat europea. Aquest conjunt d'elements es reuneixen en un tros de terra de 32,196 quilòmetres quadrats, poblat per 3.200.000 habitants que hom anomena la Catalunya "estrieta" o del Principat. Cap d'aquestes dues darreres definicions plauen avui dia als catalans; les nostres ambicions, molt legítimes i justes, van més enllà: Aspiren a incorporar a la nostra nació la regió valenciana, les Illes Balears i aquelles parts del vell territori català que resten en poder d'Aragó i de França; parlem, per tant, d'un tros català que resta més enllà del riu Cinca i de les comarques del Conflent, Capcir, Cerdanya, Vall de Carol, Vallespir, (Litour, Sournia, Fenouillades) del Llenguadoc que coincideixen dins una divisió més àmplia: el Rosselló i la Cerdanya que els francesos en diuen Departament dels Pirineus Orientals.

Totes les terres anteriorment aromena des formaven la gran nació catalana; aconseguir de nou el seu establiment és el motor que mou als catalans.

Aquelles parts que surten fora dels límits polítics que Espanya imposa—no els espirituals i lingüístics, els quals malgrat l'afany destructiu que es tingué envers les nostres coses es servaren vius, són un problema que encara que els catalans sempre tinguérem el pensament fixat en aquelles terres que ens foren amputades, poc podiem fer dins la nostra Catalunya "estrieta" per a guanyar-les de nou al caliu de llur mare. Menys, quan passada la ratlla del Pirineu, les terres catalanes de la vessant de França, les veiem gaudint d'un règim de llibertat en el sí de la democràtica República Francesa, llibertat que no els hi podia oferir el podrit sistema de la política espanyola. Cal fer-hi a més una altra consideració: França era el mirall de les aspiracions democràtiques europees i pels catalans forjats, en part, a les fornals dels principis de la Revolució Francesa i de la cultura que d'ella se'n desprèn, deixaren que el Rosselló i la Cerdanya fessin el seu camí, considerant els catalans que aquell tros de terra germana s'havia emmaridat amb una bona muller: França.

Hem dit França, però avui dia les coses han canviat radicalment i profunda; aquesta nació s'esllangueix. Si algun imperi caurà amb la derrota dels totalitaris i dels traïdors, serà precisament el francès. França mor per moltes raons llargues de comentar i que fugen de l'abast que ens proposem. Sols donem aquesta pinzellada per a justificar més endavant per que és possible jugar la carta de la incorporació de les terres catalanes del migdia de França, a la gran Catalunya.

Per aquelles terres catalanes sota l'esclavatge espanyol (València, Balears i part d'Aragó) en podem parlar amb precisió de cara als governs de Londres i Washington.

En el que va d'aquest segle, sovint

s'ha parlat, en certs medis anglesos i en forma més o menys encoberta, de la necessitat de crear una nova nació a la Mediterrània que sense ésser Espanya, Itàlia o França, tingués en el seu poder les illes Balears. Així, les illes mallorquines que tenen gran importància estratègica en el Mare Nostrum, no estarien dominades per cap de les tres potències esmentades les quals sempre han maldat per una superioritat naval en el mar més blau del món. Destaca amb indiscutible relleu tal nació no pot ésser altra amb més drets que Catalunya.

Ara, en plena guerra, es torna a parlar i de nou a plantejar la necessitat de crear una nova estructura política-econòmica d'Europa; la veu dels catalans cal fer-la sentir reclamant els drets de la seva pàtria, cap conjuntura més favorable per a fer-nos escoltar, potser no es presentarà mai més. De cara a aquesta conveniència, el pas que en ofereix més confiança és la històrica reunió que a bord del "Prince of Wales" tingué lloc el dia 14 d'agost del 1941 entre els dos grans dirigents de la política democràtica mundial: Churchill i Roosevelt. Dues personalitats prou fortes per a fer-nos creure que en el paete que signaren conjuntament anomenat "Carta de l'Atlàntic", el cas de Catalunya hi entra de ple en els punts segon, tercer, quart i cinquè del programa dels vuit punts en que resta concretat. En transcriurem els punts interessants per al pervindre del nostre poble:

Segon: Desitgem que no es realitzi cap modificació territorial que no estigui d'acord amb els desitjos lliurement expressats, dels pobles interessats.

Tercer: Respectant el dret de tots els pobles a escollir la forma de govern sota el qual hagin de conviure, desitgem que sien restituïts llurs drets sobirans i llur independència a aquells pobles que hagin estat despulats per la força, d'ambdues coses.

Quart: Ens esforçarem amb la deguda consideració a llurs obligacions

existents, en fer que tots els Estats, sien grans o petits, victoriosos o vençuts, gaudeixin de l'accés, en igualtat de condicions, al comerç i a les matèries primes del món que sien necessàries per a llur prosperitat econòmica.

Cinquè: Desitgem posar en acció en el camp de l'economia, la col·laboració més estreta entre totes les nacions a l'objecte d'aconseguir per a totes, el millorament en les normes del treball, reajustament econòmic i seguretat social.

De portar-se a cap íntegrament el programa perfilat per a l'endemà de la victòria de les democràcies, tal solució en relació a Catalunya i la política anglo-americana portaria aparellada dues condicions del tot favorables a les dues grans democràcies. Per a Anglaterra, una Catalunya nació seria un sentinella del nou sistema democràtic a implantar a Europa clavada a les costelles d'una Castella que mai no ha estat una nacionalitat de contingut democràtic. Una Catalunya convertida en nació mediterrània seria l'avançada d'Anglaterra al bell mig del triangle Castella-França-Itàlia.

La segona raó favorable als Estats Units es concreta així: És un fet que existeix una influència decisiva en els corrents espirituals de l'Amèrica llatina per la presència d'una cultura hispànica. A través d'aquesta cultura universal espanyola hi ha tot el sediment reaccionari de voler ocupar el lloc que tingué abans Espanya i al caliu de l'esmentada "cultura" hi ha una penetració espiritual que mena a lluitar per una influència política, religiosa, econòmica i fins i tot, militar; tot això, naturalment, si els pobles de parla espanyola del continent americà, conjuntament amb els Estats Units, no fessin res per a evitar-ho.

Per la mentalitat dels espanyols, tots els germans de raça que ajudaren a l'alliberació de les velles colònies espanyoles i, per tant, al naixement de les lliures i democràtiques nacions americanes, són considerats com uns traïdors i si Espanya pogués iniciar una reconquesta física d'aquestes nacions —espiritualment ja fa temps que hi lluita— la portaria a cap. La conclusió és, que si els Estats Units volen acabar amb aquest malson i volen que

la política del sur del riu Bravo fins a Magallanes sia una política netament pan-americana, sense influències que sota el vernís cultural no són altra cosa que estelles que van clavant-se al cor de la política de llibertat continental, cal que Washington giri els ulls cap a Catalunya, Euzkadi i Galícia, tres nacionalitats que tenen el mateix interès en combatre l'esperit expansionista d'Espanya com el puguen tenir els mateixos Estats Units.

Ja que hem parlat de política pan-americana, cal recordar que l'actual Catalunya, amb els 3,200.000 habitants que té, representa més població que no pas les nacions americanes que segueixen: Bolívia, Equador, Haïtí, El Salvador, Uruguai, Venèçuela, Guatemala i Dominicana —aquesta darrera té els mateixos habitants que la ciutat de Barcelona (1,200.000), capital de Catalunya— A més, a Amèrica hi ha nacions que tenen plena personalitat com a Estats sobirans de llurs destins i que ni tan sols arriben a tenir un milió d'habitants, tals com Costa-Rica, Hondures, Nicaragua, Panamà. En canvi, Catalunya, que té més història i tradició que les novelles repúbliques de parla espanyola, no pot decidir, sota el jou d'Espanya, ni gaudint d'un règim autònom, en el més insignificant problema d'ordre internacional.

Pensant en el que pot ésser la gran Catalunya, veurem que aquesta suma-

ria 65,060 quilòmetres quadrats sense comptar les terres d'Aragó, de parla catalana (32,196 de Catalunya, 23,440 de València, 5,014 de les Balears i 4,410, aproximadament, de les terres catalanes de França) sumarien aproximadament, 6,150,000 habitants o sia més població que Cuba, Perú i Xile; a Europa seriem tan importants com Àustria, Bulgària, Dinamarca, Estònia, Suïssa, Finlàndia, Grècia, Letònia, Lituània, Noruega i Suècia. Per a reforçar aquesta opinió cal considerar que Austràlia sols té 6,700.000 habitants.

La nostra Gran Catalunya seria una nació que s'incorporaria plenament a la nova política que les nacions aliades implantaran l'endemà de la victòria a Europa; Catalunya ho farà agermanada amb les altres terres de parla catalana amb aquell dret que ens dóna haver estat sempre una terra de democràcia, de llibertat, i de respecte al dret aliè i de poble que ha sofert molt sense que se li hagi fet la justícia que mereix. Catalunya confia que tan Anglaterra com els Estats Units ens reconeixerà el dret que tenim d'ésser una nació lliure i sobirana dins la nova estructura europea i amb ella hi entrarà una de les nacionalitats que amb més dret li correspon la lliure disposició dels seus destins.

Francesc R. Mas.

L'Estat pot rendir el màxim de justícia i d'equitat no més quan constitueix el poder —legislatiu i moderador— de la sobirania d'un ambient geogràfic homogeni; d'un poble amb unitat històrica, lingüística i psicològica; d'una Pàtria natural i definida. En resum: d'una Nació.

Només una República Catalana pot satisfer les ànsies del poble català. Només amb ella, Catalunya, coneixerà la cultura, la justícia i la pau.

—Punts Dispersos que Tenen Unitat—

1. Entre l'emigració catalana, els nou arribats de França —gairebé tots ells pertanyents a un mateix partit i que molts d'ells tenien càrrecs públics a Catalunya— tot embestint contra les Comunitats Catalanes i el Consell Nacional de Londres, demanen la unitat dels catalans. Cal, però, preguntar-los-hi: ¿unitat per a què? ¿unificació sobre quina base política?... Car "ells", els unitaristes, "en abstracte", tenen però uns principis: Unificar els catalans a base d'un Estatut d'autonomia derivat d'una Constitució espanyola ja morta i enterrada.

No ens plau de desenterrar morts. ¿Per què rebutjem l'unificació dels catalans sobre la base viva de la seva voluntat d'independència nacional?

De la Dictadura encà, nombre de catalanistes han fet marxa endarrera.

2. Els que avui són conservadors de coses mortes, com ho són l'Estatut de Catalunya i el seu pare putatiu la Constitució republicana espanyola, en nom de la "legalitat" ¿què haurien dit si els exiliats catalans de la Dictadura haguessin limitat les seves reivindicacions, com punt de partida, a reconstruir la Mancomunitat dissolta de Primo de Rivera

3. La "legalitat" és una cotilla de força que empresona el passat. No és bona en èpoques de transició revolucionària. Les revolucions nacionals—com les altres—tenen una altra "legalitat" subjectiva que parteix de la voluntat ideal dels homes que amb els seus fets construeixen una realitat nova, que és "legal" a mesura que s'implanta i ho és ja abans per la força de conviccions íntimes que escapen a les velles legalitats que no responen a les aspiracions de l'època.

La dona de Lot, mirant endarrera, es convertí en estàtua de sal. Catalans! La pàtria us l'heu de fer vosaltres, encara! Mireu endavant, ben lluny i ben alt, i hi veureu, si teniu fe, l'estel rutil·lant de la victòria!

4. Hi ha gent que li fa por la críti-

ca. Jo em pregunto: ¿quina cosa llet ja tenen interès en amagar que els hi interessi que no es parli del passat? Equivocar-se no és una vergonya, quan l'equivocació és filla de la bona fe.

Tot és criticable: institucions i càrrecs, idees i homes, programes i procediments, principis i tàctiques. Car tot és fruit dels homes i és a través d'ells que aquestes coses tenen vida i la política són els homes qui la fan.

¿En nom de quins principis democràtics, de quina moral liberal, cal rebutjar el dret de crítica?

Són els règims despòtics, tirànics, dictatorials, totalitaris, els que condemnen el dret de crítica, però Catalunya no pot renèixer a vida nova sota el signe de cap totalitarisme.

5. Que ningú no cregui que ni el dolor de l'exili ni la joia de la pàtria retrobada, facin perdre al poble la memòria i que un cop a Catalunya no es demanin als polítics comptes del que han fet a Catalunya durant la guerra i a l'emigració per Catalunya.

Entre els fills del poble n'hi hauran que ja no podran comparèixer a la barra de la Convenció Nacional de la Catalunya Independent a exigir comptes. Són els soldats catalans morts per una pàtria nova més lliure i més justa, per terres d'Espanya o en les de Catalunya o bé en els camins de l'exili que travessen tres continents. Altres però s'aixecaran per ells i els morts i els vius, generació bàrbarament mutilada, tindrà una sola veu. I els supervivents de la tràgica Diàspora, davant dels qui han fet de mercaders de sang i patriotisme, hi han confós ideals i diners, pàtria i conveniències personals, veuran davant d'ells, rígids, iracunds, implacables, a través dels acusadors amb presència física, els espectres d'un exèrcit de morts presidits per Lluís Companys i Andreu Nin, representants de la llibertat nacional i la llibertat social, de la justícia de la Pàtria i la justícia socialista fent acte

de presència moral i presidint la història, vetllant la guardia per Catalunya lliure d'enemics exteriors i d'exploradors interiors.

6. En la guerra, la defensiva és el pitjor mètode de combat. Si tan mateix cal caure, és millor caure en l'atac, el pas en avant cap a la terra de promissió, que no petrificats o amb el peu vacil·lant amb l'esperit cap endarrera. Cal per a les gran causes un esperit de combat ben lligat a l'esforç d'ofensiva. La defensiva és la mort en la resignació. Si cal morir, morim pel futur, no pel passat. Si cal morir que sigui per una Catalunya independent que podem deixar com herència d'aspiració a generacions futures, no vulguem morir per una Catalunya d'Es-tatut que com una gràcia ens ha donat l'Espanya pan-espanyola espanyolista.

7. Evitem confusionismes. Quan els catalans parlin de front únic en nom de Catalunya i del catalanisme, aturarem-lo en sec i fem-li respondre: ¿de quina Catalunya sou partidari vós, de Catalunya independent o de Catalunya regió d'Espanya lligada amb l'Estatut? El vostre catalanisme com programa d'acció: ¿d'on parteix i fins on arriba? I quan us hagi respost sabreu si el front únic és possible per fer una pàtria independent o per fer-ne una de mediatitzada.

8. S'entén per conservador aquell individu que vol conservar quelcom que és real, que existeix. Hom no pot conservar allò que no existeix. Correspon a Catalunya l'alt honor d'haver introduït en la fauna política, espécimens d'individus que s'entesten en ésser conservadors de coses que no existeixen, com són la Constitució de la República Espanyola i la seva seqüència l'Estatut regional de Catalunya. En política hom pot permetre's fantasies que són impossibles en física, ciència miserable que no ha sabut trobar la fórmula de conservar l'inexistent.

9. L'últim president de Catalunya, és un reu de lesa-legalitat. Contra la sentència del Tribunal de Garanties Constitucionals, peça del mecanisme d'una Constitució espanyola que els representants "legals" de Catalunya ha vien acceptat, ell, renegant de la legalitat hi oposà l'interés de Catalunya. Es al Parlament Català aixecant se contra les lleis d'Espanya. En aquell moment la legalitat era representada a Catalunya per "Lliga Catalana".

Contra la invasió del Govern d'Espanya per forces anti-constitucionals, Lluís Companys hi oposà l'interés de Catalunya i proclamà l'Estat Català dintre la República Federal espanyola. Fou el 6 d'Octubre de 1934.

Combaté encara l'alçament militar feixista no amb la "legalitat republicana" sino amb la força d'un dret encara no nat que eren les forces revolucionàries que es llençaren al carrer. Es el 19 de juliol de 1936. A partir d'aquest dia Estatut de Catalunya i

Constitució d'Espanya queden superats i cometre "il·legalitats" es converteix en norma.

Ja en l'exili, persistent en la seva dèria anti-legalista, trencant els més sagrats preceptes constitucionals i de l'Estatut que li ho vedaven de fer-ho, comet el més gran acte d'il·legalitat a l'adherir-se, com president de Catalunya, als caps dels governs de França i Anglaterra que acabaven de declarar la guerra al feixisme hitlerià.

Els "legalistes" d'avui condemnen amb els seus propòsits, actes i paraules, la política de **catalanitat** de Lluís Companys, per al qual, quan la legalitat s'oposava a la realitat, als interessos i a les altes aspiracions de Catalunya, condemnava la "legalitat jurídica" per salvar la "legalitat real" encarnada en l'interés mai discutit de Catalunya.

10. Jo dic als obrers que en nom d'un internacionalisme degenerat,

buid de substància socialista menys coneixen el dret dels pobles a disposar de sí mateixos, que ells no són internacionalistes sinó anti-nacionalistes. Marx digué: "Els pobles que n'esclavitzaven d'altres no mereixen ésser lliures". Lenin afegí: "En nom de quin dret, els que admeten la llibertat dels homes poden negar la llibertat dels pobles?"

Jo dic als obrers catalans els quals no defensin **des d'ara**, com un dret inalienable la independència de Catalunya, que fan el joc a l'imperialisme pan-espanyol; i jo dic als obrers d'Espanya: si sou socialistes, heu d'ésser els campions de la llibertat dels pobles hispànics. Sols així un dia podrem anar junts, cada u des de casa seva i tots junts dintre una Confederació de Repúbliques Socialistes d'Ibèria.

Jordi Arquer.

Mèxic, D.F., Setembre 1942.

SACSEJANT

ENTRE SORDS (Paròdia)

—¿Qui diu que és el President de la Generalitat?

—¿Com! ¿No ho sabeu? L'Irla, home, L'Irla.

—¿Aaaah...! Jo em pensava que era l'Irla.

LLETRA PER A UN HIMNE

(Chor d'Ex.) Jo continuo,
Tu continues,
Ell continua,
etc.

UNA CONFIDENCIA

Se'ns assegura que s'està preparant una edició popular d'una traducció catalana de "Los intereses creados" i que s'espera amb això contribuir enormement al "recobrament" de la Pàtria.

REPATANIS DEL TOT O RES

Ha dit en Serra i Moret que les repatanies del tot o res acaben sempre en el res i que per això no n'és partidari.

No ens estranya, seguint ell ex-Conseller de la Generalitat, però si ens estranya seguint ell ex-separatista.

Per altra part... ¿una pregunta!

Els partidaris del "quelecom" que tenen ara?

Menys que res!

Sembla que el "quelecom" s'ha convertit en "coldcream"... per als que tinguin que netejar-se la cara.

UNA REL·LISCADA

"Ressorgiment", en el seu editorial del prop passat juliol, presenta com una lloable virtut la lleialtat fins el sacrifici màxim que tingué Catalunya envers la República Espanyola del 31.

Si el comportament de l'estat espanyol envers Catalunya hagués estat no més que mitjanament humà, sincer i comprensiu i liberal i democràtic, **to-lerariem el judici esmentat.**

Però davant de totes les experièn-

cies anti-humanes, anti-liberals i anti-democràtiques de que ha estat sempre víctima Catalunya, francament, certes lleialtats i certs sacrificis són, no virtuts, sinó totxeries, per a no dir "imbecilitats supines".

ELS LLIMS

Entre l'infern (el res) i el Cel (el tot), que hi ha?

¿Els Llims! O sigui l'equivalent del "quelecom" del qual en són partidaris tants i tants catalans "continuistes" o "eclètics".

Que se n'adonin tots aquests "quelecomistes" o "llimsistes" que si Catalunya no parla des d'ara amb personalitat pròpia, reclamant la totalitat dels seus drets nacionals, és a dir, la restitució estatal, la independència, o si ho fa sense personalitat pròpia al través d'Espanya o junt amb Espanya... a l'hora de la pau, "al voltant de la taula" no s'hi asseurà Catalunya, que s'hi asseurà Espanya i lo nostre serà "quelecom" regional a resoldre amb qui no ha volgut, no vol, ni voldrà resoldre-ho MAI!

INFORMACIO DEL GROU

LA COMMEMORACIO DE L'ONZE DE SETEMBRE

El dia 11 de setembre a les 12.01 a. m., el Consell Directiu i les Juntes de Secció, feren la ofrena de flors al peu de l'estàtua de Rafel de Casanova, situada en lloc preferent i a propòsit de nostre Saló Central, en memòria de tots els caiguts en defensa de les llibertats de Catalunya. En el moment de l'ofrena floral es cantaren Els Segadors, i el nostre Conseller segon, Pere Clavé, pronuncià unes patriòtiques paraules. Durant tot el dia 11, els catalans assistiren en gran nombre, individualment i en grups, a dipositar flors, tal com se'ls demanava en allocució que aparegué publicada en tots els periòdics locals.

VETLLADES ARTISTIQUES

Els dies 12 i 13 de Setembre, s'efectuaren dues funcions teatrals d'abonament, en nostra Sala Teatre, amb una assistència molt nombrosa de públic. El nostre Quadre Escènic amb la cooperació valuosa del primer actor J. M. Béjar, va representar el primer dia, "Maria-Rosa" del nostre immortal Guimerà i el segon, una fina comèdia omplint la primera part del programa d'aquell dia. La segona part estigué a càrrec de l'ORFEO CUBA de nostra entitat, que cantà diverses obres, de diferents autors, obtenint un altre èxit.

COOPERACIO A LA CAUSA DE LES DEMOCRACIES

El dia 7 d'aquest mes, va efectuar-se al TEATRE CUBA un concert de l'Orfeo en homenatge a la candidata a Miss Victòria de les Nacions Unides, concurs organitzat pel "Fondo Cubano-Americano de Socorro a los Aliados" a l'objecte de recabar fons. La candidata Srta. Hedwig Julia To-man, era presentada per les Colònies

Anglo-Americana i Xinesa i apoiada per nostra entitat.

El dia del Concert i malgrat la pluja que abundantment caigué en tota la tarda d'aquell dia, s'omplí el Teatre de gom a gom. A l'escenari, sobre els cortinatges que feien de fons, formant un dossier, hi havien les banderes cubana, americana, xinesa, anglesa i catalana. Plantes i flors completaven la decoració de l'escenari que lluïa magníficament.

El programa que interpretà l'Orfeo Cuba de nostra entitat, sota la direcció del mestre Viccini, fou el següent: Himne Nacional Cubà

Adeu germà meu, Waelrant.
Serenata Otto.
Amor (Lied) Schubert.
Tie Bie Poiem Lomakin.
Aleluya Haendel.

Per la Secció d'homes, es cantaren: Els remers del Volga
L'Emigrant Vives.
i en la darrera part del programa:

Campanes vespertines (Solista, T. Salcedo).

Carry me back to Old Virginny (Solista R. Mateo) J. Bland.
Ojos Negros (Solista: Tony Salcedo)
Siboney (Solista T. Viccini) Lecuona.

La Sardana de les Monges, Morera.
Himne nacional dels EE. UU. d'Amèrica.

El públic va aplaudir entusiàsticament l'execució de cada una de les obres. Els cantaires mereixen una felicitació especial per la seva magnífica actuació en aquest concert i especialment el seu director, el mestre Joan Viccini a qui correspon la més gran part d'aquest nou èxit.

APAT DE GERMANOR

A la una de la tarda del dia 10 d'Octubre varen acudir un bon nombre de socis a la cita anual per celebrar els aniversaris de nostra entitat. Al voltant de les taules en aquest 35è.

aniversari, s'hi asseien els socis nous i els socis vells, animats tots d'una mateixa fervor patriòtica que és voluntat de perseverar en l'ideal patriòtic i amor al Grop. Es aquest el caire més significatiu d'aquest acte que no s'organitza perquè sempre ho està i espontàniament ens aplega cada any per a dir present per Catalunya i pel Grop.

Amb alegria va transcórrer el diària. A l'hora dels postres, el Conseller en Cap, S. Carbonell i Puig, va fer ús de la paraula. Començà referint-se a la infantesa del Grop i dedicà un record a tots els fundadors de l'entitat. Sintèticament va analitzar la situació i va referir-se a la posició del Grop. la d'ara igual a la d'abans i la de sempre: al costat de Catalunya, sense confusionismes, sense debilitats, afirmant la tothora i servint lleialment la causa de la seva independència. Per nosaltres, digué, només hi ha una realitat, Catalunya-Nació i una ambició equivalent, Catalunya estat lliure i sobirà, en una forma concreta i precisa: República Catalana. Les qüestions de legalitat que preocupen a un seguit d'homes polítics, són, com ho han estat i ho seran sempre, inferiors al sentiment nacional que és la única legalitat verdadera i eterna. El patriotisme actiu que és el sentit de la nacionalitat i la voluntat d'ésser, anorrearà definitivament tots els interessos i els egoismes d'homes i de partits i s'imposarà a totes aquestes minúcies de pica-plets que avui oposen a la lliure i íntegra manifestació del patriotisme català, els professionals d'una política que vol seguir éssent política espanyolitzant, a casa nostra i a l'exili.

Volen estar d'acord, seguí dient, amb un règim que no poden negar que fou de tirania. Si no poden negar que existí una República Catalana abans que una República Espanyola; si confessen que l'estatut de Catalunya fou mutilat, desconeixent Espanya un com promís d'honor contret en accedir a substituir aquella República per una Generalitat i passant per sobre d'un plebiscit sense miraments ni respecte de

cap mena, si són honrats, doncs, deuen de reconèixer i confessar públicament que allò significava el règim que Espanya s'avingué a donar-nos amb la sola finalitat de retenir-nos sota el seu jou. D'aquest règim que no fou mai la voluntat de Catalunya sinó la imposició d'Espanya, sense que se'ls enrogeixin les galtes ni sentin la necessitat d'un gest que els dignifiqui davant d'un poble que els demanarà comptes de la seva actuació perquè no pateix d'amnèsia total, en proclamen la legalitat. D'una política de convivència portada a extrems inconcebibles en una nacionalitat sotmesa, i responsable d'una tragèdia que no sapigueren evitar ni atenuar, en proclamen ara les virtuts, per a tornar-hi, com si tal cosa. Quan el món reclama la resurrecció de les nacionalitats oprimides perquè vol fer justícia, pretenen confondre Catalunya amb Espanya, negant-li el dret i la necessitat d'una actuació amb personalitat pròpia i de cara al món democràtic internacional; volen diluir la causa de les nostres reivindicacions nacionals al través d'un estat opressor i que sembli una causa interna, regional o de minoria; perquè d'aquesta manera a l'hora de reclamar la restitució dels nostres drets usurpats, sigui un Estat en decadència el representant nostre i l'encarregat d'administrar-nos una fórmula de subjugació que cobreixi les aparences democràtiques.

Va glosar magníficament la frase de Martí: "con cuatro hombres se edifica un pueblo", relacionant-la amb la fe que inspirava als fundadors del Grop imposant-se a un medi hostil i triomfant abraçats a un ideal i una bandera. Podriem dir, afegí, a tots els catalans en aquestes hores de confusió i de neguit: mireu-nos, som l'exemple, tenim un ideal i una bandera i ens anima la fe del triomf. Abraceu-lo també i alcem aquesta ben alta. No dubteu que espiritualment units, triomfarem.

Les seves darreres paraules foren per dedicar un record a tots els catalans que a Catalunya, a França, a l'Àfrica i escampats per tot el món sofreixen i pateixen, il·luminats per l'esperança d'una vida millor en una Catalunya lliure de botxins i d'opressors.

En acabar-se els aplaudiments d'aprobació i d'entusiasme que el seu parlament va provocar, feu ús de la paraula el company Critófol Roig. Ho feu breument i visiblement emocionat. Si foreu vuit, digué, els que començaren el Grop, podeu sentir-vos satisfets de veure'n avui molts més, incondicionals, entusiastes, decidits a tot. Si Martí digué que amb quatre homes n'hi havia prou per a fer un poble, l'ideal del Grop triomfarà; en som molts més. Les seves paraules foren acollides amb forts aplaudiments.

El seguí En Ramir Carbonell. Parlà també breument. Era més que res una necessitat que sentia d'exterioritzar una circumstància que ens ha passat a molts dels vells. Fa 30 anys, va dir, que vàreig arribar a aquestes terres lliures de Cuba. D'abans tenia ja determinada la casa on havia d'anar a treballar per guanyarme el pa de cada dia. Però, companys, quina contrarietat, en aquella casa on tots eren catalans... es parlava en castellà. Per a mí era difícil compartir la manera de pensar d'aquells compatriotes que no sabien ben bé si eren o no eren catalans. Totseguit vàreig buscar on era a casa meua, on era el lloc que pogués exterioritzar els meus sentiments de català. Doncs bé, aquí estic de guardia, amb el fusell al coll per a defensar-nos dels botxins que, ara més que mai, trepitgen nostres drets. Com jo, ho cree també de tots vosaltres i en veure projectar-se l'ombra del nostre estimat Grop, cree que no està gaire lluny el dia que puguem eridar ben fort: ja nostra pàtria és lliure. Una sorollosa ovació premià les sentides paraules del company Ramir.

Un estimat soci cubà, el Dr. Josep Gutierrez Barroso, va alçar-se a parlar. Ho feu també emocionat. Va referir-se al Grop, a la fervor patriòtica dels catalans, a la necessitat de que tots mantinguem l'ideal tenaçment. Va imaginar-se tots els sofriments de Catalunya en recordar l'època de l'esclavitud de la seva Pàtria. I finalment, parlant en nom dels cubans que estimen la democràcia, anhelen de veure la llibertat dels homes i dels pobles i senten el patriotisme, va desitjar la independència de Catalunya i va augurar-la per l'endemà de la victòria perquè,

digué, és de justícia i us l'heu guanyada amb el vostre esforç. Perllongats aplaudiments premiaren les seves sinceres i eloqüents paraules. Va acordar-se passar un telegrama al soci fundador B. Morando, resident a Guantánamo, que es va veure impossibilitat d'assistir.

Tothom dempeus es cantaren "Els Segadors" i un Visca la República Catalana, chorejat per tothom, va cloure l'acte.

LA DATA DEL 10 D'OCTUBRE

Al vespre en commemoració de la data patriòtica cubana del 10 d'Octubre, va celebrar-se en nostra Sala Teatre una magnífica vetllada. L'espaiosa Sala, es trobava totalment ocupada per una nombrosa concurrència.

L'Himne Cubà i Els Segadors precediren l'acte que va obrir-lo un breu parlament del nostre Conseller en Cap, en dedicació de la vetllada i adreçant-se alternativament als cubans i als catalans en els idiomes respectius.

El Quadre escènic sota la direcció de Galileu Miró, va posar en escena el juguet còmic, en un acte, del conegut autor cubà Gustavo Sánchez Galarraga, titulat, "La Màscara de Anoche". L'interpretaren les Srtes. Nena Carreiras, Chete i Roser Viccini i els Srs. Alfred Peirats, Josep Rodriguez i G. Miró. El públic aplaudí molt merescudament l'actuació de tots els artistes que interpretaren amb molta justesa els seus respectius papers.

La segona part de la vetllada estigué a càrrec de diversos components de l'Orfeó.

El tenor T. Salcedo, cantà magníficament, "Elegie", de Massenet i "Ideal", de Tosti. La soprano Roser Moreno que posseeix tan magnífica veu, va cantar maravellosament, "Estrellita", de Ponce i "Visi d'Arte", de Puccini.

La Srta. Inés Hernández va sorprendre en aquesta primera presentació per la justesa amb que va cantar i la delicada veu que posseix, interpretant dues cançons.

De pianista acompanyant va actuar el mestre Viccini.

Tots els artistes escoltaren perllongats aplaudiments, ben merescuts per cert.